SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I.ÚS 422/2010-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. B., T., zastúpeného advokátom Mgr. M. U., T., ktorou namietal porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a porušenia práva podľa čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 90/2008 z 26. januára 2010, rozsudkom Krajského súd v Trenčíne sp. zn. 13 S 11/2008 z 9. septembra 2008, rozhodnutím Daňového úradu v Trenčíne č. 645/230/97889/07/Kač z 5. decembra 2007 a výzvou Daňového úradu v Trenčíne č. 645/230/92694/07/Kač zo 14. novembra 2007 a jeho postupom, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2010 v spojení s doplnením z 13. mája 2010 a druhým doplnením zo 14. mája 2010 doručená sťažnosť Ľ. B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva podľa čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a porušenia práva podľa čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 90/2008 z 26. januára 2010, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 S 11/2008 z 9. septembra 2008, rozhodnutím Daňového úradu v Trenčíne (ďalej len „daňový úrad“) č. 645/230/97889/07/Kač z 5. decembra 2007, výzvou daňového úradu č. 645/230/92694/07/Kač zo 14. novembra 2007 a jeho postupom.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že daňový úrad vyzval sťažovateľa 14. novembra 2007 výzvou č. 645/230/92694/07/Kač na zaplatenie nedoplatku na dani z príjmov fyzických osôb v sume 522 548 Sk ako nedoplatku na dani a zaplatenie sumy 853 438 Sk ako penále. Proti výzve daňového úradu podal sťažovateľ námietku, v ktorej uviedol, že uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 K 252/05 zo 17. mája 2006 bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu na jeho majetok. Návrh na vyhlásenie konkurzu, ktorý podal sám sťažovateľ, bol zamietnutý pre nedostatok majetku. Preto mala byť podľa sťažovateľa daňová pohľadávka podľa § 65a ods. 2 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“) odpísaná. Daňový úrad o námietke sťažovateľa rozhodol 5. decembra 2007 rozhodnutím č. 645/230/97889/07/Kač tak, že jej čiastočne v sume 522 548 Sk vyhovel. Daňový úrad nevyhovel námietke sťažovateľa v časti odpísania sankcie v sume 853 438 Sk, pretože konkurz nebol vyhlásený, čo má za následok, že táto sankcia nemôže byť považovaná

za daňovú pohľadávku v súlade s § 95 ods. 1 zákona o správe daní. Proti rozhodnutiu daňového úradu z 5. decembra 2007 podal sťažovateľ na krajskom súde žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania jeho zákonnosti. Krajský súd o žalobe sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 13 S 11/2008 z 9. septembra 2008 tak, že ju zamietol a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ na najvyššom súde odvolanie. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 90/2008 z 26. januára 2010 odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa sťažovateľa krajský súd a najvyšší súd nesprávne vyložili zákon o správe daní najmä v § 95, čo malo za následok nesprávne a nespravodlivé rozhodnutia, ako aj porušenie jeho práv. Tým, že daňový úrad nevyhovel jeho námietke na odpísanie penále z dôvodu, že na jeho majetok nebol vyhlásený konkurz (pre nedostatok majetku), bolo porušené jeho „*... ústavné právo na rovnosť pred zákonom...*“. Postup konajúcich súdov považuje sťažovateľ sa diskriminačný, pretože z dôvodu jeho zlých majetkových pomerov, ktoré mali za následok zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu, nedošlo v konečnom dôsledku k odpísaniu penále.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo Ľ. B. upravené v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – rovnosť v právach a rovnosť pred zákonom, čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky – zaručenie základných práv bez ohľadu na majetok, čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – zákaz ukladania povinností nad rámec zákona, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – a to právo na spravodlivú súdnu ochranu, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky – rovnosť účastníkov konania, čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a 21 ods. 1/ Charty základných práv Európskej únie – nediskriminácia z dôvodu majetku Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Sžf 90/2008 zo dňa 26. 1. 2010, Rozsudkom Krajského súd v Trenčíne č. k. 13 S/11/2008 zo dňa 9. 9. 2008, Výzvou Daňového úradu Trenčín č. 645/230/92694/07/Kač, Rozhodnutím Daňového úradu

v Trenčíne č. 645/230/97889/07/Kač zo dňa 5. 12. 2007 a postupom Daňového úradu v Trenčíne porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Sžf 90/2008 zo dňa 26. 1. 2010 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Ľ. B. priznáva náhradu trov konania, právneho zastúpenia vo výške 254,88 EUR.“

Sťažovateľ zároveň požiadal, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým sa odloží vykonateľnosť rozhodnutia daňového úradu č. 645/230/97889/07/Kač z 5. decembra 2007.

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. ...

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 136/05).

7. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 90/2008 z 26. januára 2010 ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02,

I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu z 26. januára 2010.

8. Ústavný súd po preskúmaní rozsudku najvyššieho súdu z 26. januára 2010, ktorý rozhodoval ako súd odvolací, dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené; najvyšší súd podrobne, ale zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo nebolo možné penále ako daňovú sankciu považovať za daňovú pohľadávku podľa § 95 ods. 1 zákona o správe daní, a preto ju ani nebolo možné odpísať. Rozsudok najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru preto nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v rozsudku najvyššieho súdu z 26. januára 2010 nezistil. Sťažovateľov nesúhlas s obsahom rozsudku najvyššieho súdu z 26. januára 2010 nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd nezistil porušenie ústavnoprocesných princípov konania pred najvyšším súdom podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy (ktoré garantujú právo na súdnu a inú právnu ochranu). Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov krajského súdu.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1, 2 a čl. 13 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 3 ods. 1 listiny a práva zaručeného v čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie ústavný súd nezistil v postupe a ani v rozhodnutí najvyššieho súdu žiadnu možnosť porušenia označených práv sťažovateľa.

9. Ústavný súd preto dospel k názoru, že sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu z 26. januára 2010, je zjavne neopodstatnená.

10. Sťažovateľ svojou sťažnosťou napadol tiež rozhodnutia, ktoré predchádzali rozsudku najvyššieho súdu z 26. januára 2010. Ide o rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 S 11/2008 z 9. septembra 2008, rozhodnutie daňového úradu č. 645/230/97889/07/Kač z 5. decembra 2007, výzvu daňového úradu č. 645/230/92694/07/Kač zo 14. novembra 2007 a postup daňového úradu. Ochrana práv v nich namietaná bola zabezpečená odvolacími inštanciami a prieskumnou právomocou všeobecného súdu na základe ústavného princípu subsidiarity. Sťažovateľ podal proti výzve daňového úradu zo 14. novembra 2007 námietku, o ktorej rozhodol daňový úrad 5. decembra 2007. Pretože sťažovateľ s rozhodnutím daňového úradu z 5. decembra 2007 a jeho postupom nesúhlasil, podal proti nemu na krajskom súde žalobu. Krajský súd rozhodol o žalobe proti rozhodnutiu daňového úradu z 5. decembra 2007 rozsudkom sp. zn. 13 S 11/2008 z 9. septembra 2008, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ sa proti rozsudku krajského súdu odvolal. Následne najvyšší súd ako súd odvolací rozhodol rozsudkom z 26. januára 2010, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu z 9. septembra 2008.

Účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Ústavný súd preto sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojich práv rozsudkom krajského súdu z 9. septembra 2008, rozhodnutím daňového úradu

z 5. decembra 2007, výzvou daňového úradu zo 14. novembra 2007 a jeho postupom, odmietol ako neprípustnú.

11. Keďže ústavný súd na základe uvedených skutočností podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v celom rozsahu, a to sčasti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu) a neprípustnosti (vo vzťahu k rozsudku krajského súdu z 9. septembra 2008, rozhodnutiu daňového úradu z 5. decembra 2007, výzve daňového úradu zo 14. novembra 2007 a jeho postupu), bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (žiadosťou o dočasné opatrenie, zrušenie rozsudku najvyššieho súdu, náhradou trov konania sťažovateľa).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2010